

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UPRAVLJANJU OTPADOM

Član 1

U Zakonu o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", broj 34/24), u članu 3 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 6 mijenjaju se i glase:

"1) gasovite materije koje se emituju u vazduh i ugljen-dioksid sakupljen i prebačen za geološko skladištenje i geološki skladišten u skladu sa propisima o zaštiti od negativnog uticaja klimatskih promjena;"

2) zemljište, uključujući neiskopano kontaminirano zemljište (in situ) i građevinske objekte trajno povezane sa zemljištem;

3) nekontaminirano zemljište i druge prirodne materijale iskopane izvođenjem građevinskih radova, kad se taj materijal koristi za građevinske svrhe, u svom prirodnom obliku na gradilištu na kojem je iskopan;

6) fekalnu materiju, slamu i druge neopasne poljoprivredne ili šumske materijale, koji se nalaze u prirodi i koji se koriste u poljoprivredi, šumarstvu ili za proizvodnju energije iz biomase na način kojim se ne utiče negativno na životnu sredinu i zdravlje ljudi;"

Član 2

U članu 7 poslije tačke 11 dodaje se nova tačka koja glasi:

"11a) **internet (onlajn) platforma** je usluga za hostovanje informacija na serveru putem koje se, na zahtjev primaoca usluge, informacije čuvaju i distribuiraju javnosti, osim ako se radi o sekundarnoj aktivnosti koja je isključivo pomoćna karakteristika druge usluge ili sporedna funkcionalnost glavne usluge i koja se, iz objektivnih i tehničkih razloga, ne može koristiti bez te druge usluge i integracija karakteristike ili funkcionalnosti u drugu uslugu nije način da se izbjegne primjena propisa koji regulišu internetske (onlajn) platforme; "

Poslije tačke 17 dodaje se nova tačka koja glasi:

"17a) **krajnji korisnik** je svako fizičko ili pravno lice sa prebivalištem ili sjedištem u Crnoj Gori kome je proizvod dostupan kao potrošaču, van njegove trgovine, poslovanja, zanata ili profesije, ili kao profesionalnom krajnjem korisniku u toku njegovih industrijskih ili profesionalnih aktivnosti;"

Poslije tačke 23 dodaje se nova tačka koja glasi:

"23a) **neprodati potrošački proizvod** je svaki potrošački proizvod koji nije prodat, uključujući višak zaliha odnosno prekomjerne zalihe i zalihe za otpis, kao i proizvode koje je potrošač vratio na osnovu svog prava na odustajanje od ugovora, ili, gdje je to primjenljivo, tokom dužeg roka za odustajanje koji je omogućio trgovac;"

U tački 24 poslije alineje 2 dodaje se nova alineja koja glasi:

„- period duži od jedne godine za postrojenja za neopasni i neinertni otpad;"

Poslije tačke 31 dodaje se nova tačka koja glasi:

"31a) **organizovani sistem za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada** je pravno lice koje finansijski, odnosno finansijski i operativno, organizuje ispunjavanje obaveza proširene odgovornosti proizvođača u ime proizvođača;"

Tačka 47 mijenja se i glasi:

„47) **posrednik** je privredno društvo ili preduzetnik koje organizuje oporavak ili odlaganje otpada u ime drugih, uključujući i posrednike koji ne preuzimaju fizički posjed nad otpadom;"

U tački 49 poslije riječi: „postizanje tih ciljeva" dodaje se zarez i riječi: „kao i da bude ograničen na količinu koja je strogo neophodna za postizanje tih ciljeva".

Poslije tačke 49 dodaje se nova tačka koja glasi:

"49a) **potrošač** je svako fizičko lice koje djeluje u svrhe koje ne spadaju u okvir njegove trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti;"

Poslije tačke 54 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

„54a) **proizvođač** je privredno društvo ili preduzetnik koji se bavi proizvodnjom, poboljšanjem, preradom, tretmanom, prodajom (bez obzira na korišćenu tehniku prodaje, uključujući prodaju na daljinu) ili uvozom proizvoda (novih, korišćenih, popravljenih ili izmijenjenih) koji nakon upotrebe postaju otpad;

54b) **proizvođač ambalaže** je lice koje je određeno kao proizvođač ambalaže;“.

Poslije tačke 56 dodaje se nova tačka koja glasi:

“56a) **pružalac usluga ispunjenja porudžbina** je svako fizičko ili pravno lice koje, u okviru komercijalne djelatnosti, nudi najmanje dvije od sljedećih usluga: skladištenje, pakovanje, adresiranje i otpremu, bez posjedovanja ovih proizvoda, isključujući poštanske usluge i usluge dostave paketa, i sve ostale poštanske ili teretne usluge prevoza;“.

„U tački 63 riječi „od imaoca“ brišu se.

Poslije tačke 65 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

“65a) **stavljanje na tržište** je svaka isporuka proizvoda radi distribucije ili upotrebe na tržište Crne Gore u okviru komercijalnih aktivnosti, uz plaćanje ili bez naknade;

65b) **subjekt socijalne ekonomije** je subjekt kojim upravlja privatno pravo, a koji pruža robu ili usluge i posluje u skladu sa sljedećim principima:

a) daje prioritet ljudima i društvenim i ekološkim ciljevima u odnosu na profit,

b) reinvestira svu ili većinu svoje dobiti i viškova kako bi unaprijedio svoje društvene ili ekološke ciljeve i obavlja aktivnosti u interesu svojih članova ili korisnika ili društva u cjelini i

c) kojim se upravlja demokratski ili participativno;“.

Poslije tačke 66 dodaje nova tačka koja glasi:

“66a) **tekstilni proizvodi** su vrste tekstilnih proizvoda, proizvoda vezanih za tekstil i obuću u skladu sa članom 66a stav 4 ovog zakona;“.

Član 3

U članu 7 stav 1 tač. 17, 40 i 45, člana 15 stav 1, člana 17 stav 2 tačka 5, čl. 58 i 59, člana 108 stav 1 alineja 4 i člana 113 stav 1 tač. 35, 37, 38, 39, 40 i 83 riječi: “i akumulatori” u različitom padežu brišu se.

Član 4

U članu 11 stav 1 alineja 1 briše se.

Član 5

Član 15 mijenja se i glasi:

(1) Proizvođač koji stavlja na tržište Crne Gore električnu i elektronsku opremu, vozila, baterije i akumulatorne, gume, ambalažu, plastične proizvode za jednokratnu upotrebu i ribolovni alat koji sadrži plastiku ili tekstilne proizvode, dužan je da uspostavi program proširene odgovornosti proizvođača.

(2) Proizvodi iz stava 1 ovog člana ne mogu se uvoziti u Crnu Goru niti stavljeni na tržište Crne Gore, osim ako je proizvođač registrovan kod Agencije u okviru šeme proširene odgovornosti proizvođača uspostavljene u skladu sa ovim zakonom i ako ispunjava obaveze koje iz nje proizilaze.

(3) Pored obaveza iz člana 14 ovog zakona proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana dužan je da obezbijedi i:

1) odvojeno sakupljanje otpada koji nastaje od tih proizvoda kao komunalni otpad i koji je sakupljen od strane lica koja su upisana u registar sakupljača komunalnog otpada;

2) odvojeno sakupljanje otpada koji nastaje od tih proizvoda kao komunalni otpad koji nije komunalni otpad iz domaćinstva ili kao otpad koji nije komunalni otpad;

3) obradu sakupljenog otpada koji nastaje od proizvoda iz stava 1 ovog člana;

4) ispunjavanje ciljeva odvojenog sakupljanja, pripreme za ponovnu upotrebu, recikliranja ili druge postupke prerade otpada koji nastaje iz proizvoda iz stava 1 ovog člana;

5) informisanje javnosti i informisanje imaoaca otpada o načinu i značaju prevencije otpada koji nastaje od proizvoda iz stava 1 ovog člana, njegovom odvojenom sakupljanju i ekološki prihvatljivom upravljanju otpadom;

6) pružanje informacija o proizvodima i načinu obrade otpada koji nastaje od proizvoda iz stava 1 ovog člana licima koje obavljaju obradu takvog otpada; i

7) sakupljanje podataka i izvještavanje o proizvodima koji se stavljaju na tržište u Crnoj Gori i o sakupljenom i obrađenom otpadu koji nastaje od proizvoda iz stava 1 ovog člana u skladu sa ovim zakonom.

(4) Proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana dužan je da sprovodi obaveze iz programa proširene odgovornosti na način da:

1) samostalno organizuje sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

2) sa drugim proizvođačem organizuje kolektivni organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada preko posebnog privrednog društva; ili

3) se uključi u osnovani kolektivni organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada u skladu sa ovim zakonom i zaključi ugovor sa upravljačem ovog kolektivnog organizovanog sistema sa kojim ga ovlasti za izvršavanje njegovih obaveza iz stava 2 ovog člana.

(5) Proizvođači iz stava 4 tač. 2 i 3 ovog člana su za istu vrstu proizvoda zajednički finansijski i organizaciono odgovorni za sprovođenje aktivnosti iz stava 3 ovog člana za otpad iz tih proizvoda koji nastaje u Crnoj Gori, pri čemu je udio finansijskih i organizacionih obaveza pojedinog proizvođača te vrste proizvoda jednak udjelu proizvoda koje stavlja na tržište u Crnoj Gori.

(6) Način ispunjavanja obaveza iz stava 4 ovog člana, zamjenu jednog sa drugim kolektivno organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada, proizvođač može mijenjati samo jednom godišnje, o čemu obavještava Agenciju.

(7) Ako proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana nije registrovan u Crnoj Gori, za obaveze iz programa proširene odgovornosti proizvođača odgovoran je ovlašćeni zastupnik.

(8) Organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada može da upravlja proizvođač iz stava 5 ovog člana ili privredno društvo koje:

1) ima utvrđenu pokrivenost preuzimanja i sakupljanja otpada u smislu geografskog područja, proizvoda i materijala, bez ograničavanja za područja gdje sakupljanje, odnosno upravljanje otpadom nije profitabilno;

2) obezbjeđuje odgovarajuću raspoloživost (efikasnost) sistema za sakupljanje otpada u područjima iz tačke 1 ovog stava;

3) obezbjeđuje prikupljanje podataka o učesnicima organizovanog sistema podataka o proizvodima koje učesnik organizovanog sistema stavlja na tržište i podataka o sakupljanju i obradi otpada koji potiče od proizvoda iz stava 1 ovog člana i izvještava Agenciju o tim podacima;

4) obezbjeđuje ravnopravan odnos prema svim proizvođačima;

5) ima neophodna finansijska i organizaciona sredstva za ispunjavanje svojih obaveza proširene odgovornosti proizvođača u visini koja je najmanje jednaka zbiru udjela finansijskih i organizacionih obaveza iz stava 4 ovog člana svih proizvođača koji su uključeni u organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

6) uspostavlja interne procedure za kontrolu internog upravljanja i kvaliteta sakupljenih podataka;

7) u slučaju kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti proizvođača javno objavljuje informacije o:

- vlasništvu;

- proizvođačima iz stava 1 ovog člana koji učestvuju u organizovanom sistemu preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada, razvrstanim po kategorijama proizvoda;

- finansijskim doprinosima plaćenim od proizvođača po prodatoj jedinici ili po toni proizvoda stavljenog u promet;

- postupku javnog poziva za izbor sakupljača i obrađivača otpada;
- postizanju ciljeva upravljanja otpadom;

8) u slučaju kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti proizvođača obavlja sve usluge sakupljanja i obrade otpada od proizvoda putem javnog tendera i vrši to ako ima direktan ili indirektan vlasnički/upravljački odnos sa licem koje ima sjedište u Crnoj Gori, koje vrši sakupljanje ili obradu otpada od proizvoda koji su predmet kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti proizvođača;

9) u slučaju kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti obezbjeđuje kolektivno ispunjavanje obaveza u organizovani sistem uključenih proizvođača, koji stavljaju na tržište godišnje najmanje 30% količine svih proizvoda stavljenih na tržište Crne Gore, za koje je organizovan sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada.

(9) Agencija vodi evidenciju o učesnicima organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada i o proizvodima, koji su stavljeni na tržište od strane učesnika, na osnovu izvještavanja iz stava 8 tačka 3 ovog člana.

(10) Finansijski doprinosi koje proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana plaća organizovanom sistemu za proizvode koje stavlja na tržište u skladu sa svojim obavezama iz programa proširene odgovornosti proizvođača:

- moraju pokriti troškove odvojenog sakupljanja otpada i njegovog transporta i obrade, uzimajući u obzir prihode od ponovne upotrebe otpada i prodaje sekundarnih sirovina, uključujući troškove sakupljanja podataka i izvještavanja u skladu sa stavom 8 tačka 3 ovog člana;

- različiti su u slučaju kolektivnog ispunjavanja obaveza proširene odgovornosti proizvođača za pojedine proizvode ili grupe sličnih proizvoda, uzimajući u obzir njihovu trajnost, mogućnost popravke, ponovne upotrebe i recikliranja, kao i prisustvo opasnih materija;

- ne smiju prelaziti troškove koji su potrebni za pružanje usluga upravljanja otpadom na troškovno efikasan način i utvrđuju se na transparentan način između relevantnih subjekata.

(11) Izuzetno od stava 10 alineja 1 ovog člana troškovi odvojenog sakupljanja otpadnih vozila nijesu uključeni u finansijske doprinose koje proizvođač proizvoda iz stava 1 ovog člana plaća organizovanom sistemu u skladu sa svojim obavezama iz programa proširene odgovornosti proizvođača.

(12) Metodologiju za određivanje troškova usluga preuzimanja, sakupljanja i sortiranja komunalnog otpada, koje pružaju organizovanom sistemu privredna društva ili preduzetnici koji su upisani u registar sakupljača komunalnog otpada, propisuje Ministarstvo.

Član 6

Član 17 mijenja se i glasi:

“(1) Za realizaciju i praćenje implementacije programa proširene odgovornosti proizvođača Agencija vodi i održava informacioni sistem kao sastavni dio informacionog sistema zaštite životne sredine.

(2) U informacionom sistemu proširene odgovornosti unose se podaci:

1) iz evidencije o učesnicima organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

2) iz evidencije o količinama proizvoda koje stavljaju na tržište u Crnoj Gori učesnici organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

3) o količinama sakupljenog i obrađenog otpada odvojeno po organizovanim sistemima preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada;

4) iz godišnjih izvještaja organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada; i

5) iz registra proizvođača električne i elektronske opreme i registra proizvođača baterija i akumulatora.

(3) Podatke iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana dostavlja proizvođač koji upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada Agenciji u elektronskom obliku preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine.

(4) Evidencija učesnika organizovanog sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada sadrži sljedeće informacije:

- 1) ime, zaštitni znak i zaštitni znakovi, ako postoje, pod kojima proizvođač posluje u Crnoj Gori, i adresu proizvođača, uključujući poštanski broj i grad, ulicu, broj i zemlju, broj telefona ako postoji, internet adresu i adresu e-pošte i jedinstvenu kontakt tačku;
- 2) nacionalni identifikacioni broj proizvođača, uključujući njegov broj trgovačkog registra ili ekvivalentan zvanični registracioni broj i poreski identifikacioni broj u zemlji izvora ili u Crnoj Gori;
- 3) oznake proizvoda koje proizvođač namjerava da prvi put stavi na tržište;
- 4) ime, poštanski broj, grad, ulica i broj, zemlja, broj telefona ako postoji, internet adresa, adresa e-pošte i identifikacioni broj organizovanog sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada, broj trgovačkog registra ili ekvivalentan zvanični registracioni broj, poreski identifikacioni broj organizovanog sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada i ovlašćenje zastupljenog proizvođača;
- 5) izjavu proizvođača ili, gdje je to primjenljivo, ovlašćenog predstavnika za proširenu odgovornost proizvođača ili organizovanog sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada, kojom se navodi da su dostavljene informacije tačne.

(5) Agencija odbija ili briše upis u evidenciju učesnika organizovanih sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada, ako informacije navedene u stavu 2a ovog člana i povezani dokazi u obliku dokumenata nijesu dostavljeni ili su nedovoljni ili ako proizvođač više ne ispunjava zahtjeve iz stava 2a tačka 4 ovog člana.

(6) Proizvođač se briše iz evidencije učesnika organizovanih sistema za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada ako je prestao da postoji.

(7) Pristup podacima informacionog sistema iz stava 1 ovog člana preko portala za registrovane korisnike informacionog sistema zaštite životne sredine ima:

- 1) proizvođač za podatke koji se odnose na njega;
- 2) ovlašćeni zastupnik iz člana 15 stav 6 ovog zakona za podatke koji se odnose na njega;
- 3) proizvođač, koji samostalno organizuje sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada za podatke koji se odnose na njega;
- 4) privredno društvo koje upravlja organizovanim sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada za podatke koji se odnose na njega i za podatke proizvođača koji učestvuju u tom organizovanom sistemu; i
- 5) ekološki, komunalni i tržišni inspektor.

(8) Agencija obrađuje i koristi podatke iz informacionog sistema iz stava 1 ovog člana za:

- 1) praćenje usklađenosti sa obavezama proizvođača, posebno radi postizanja ciljeva;
- 2) određivanje udjela finansijskih i organizacionih obaveza za svaki organizovani sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada koji je jednak zbiru udjela finansijskih i organizacionih obaveza iz člana 15 stav 3 ovog zakona proizvođača koji su uključeni u taj organizovani sistem;
- 3) nadzor nad sprovođenjem obaveza organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada u skladu sa ovim zakonom; i
- 4) obaveze izvještavanja o upravljanju otpadom.

(9) Radi utvrđivanja funkcionisanja programa proširene odgovornosti proizvođača, Agencija analizira informacije iz informacionog sistema iz stava 1 ovog člana i objavljuje godišnji izvještaj o implementaciji programa proširene odgovornosti proizvođača, koji sadrži naročito nalaze u pogledu postizanja ciljeva zaštite životne sredine i ispunjavanja drugih obaveza proizvođača.

(10) Agencija objavljuje podatke o ukupnoj količini istih proizvoda stavljenih na tržište u Crnoj Gori na godišnjoj osnovi, kao i ukupnu količinu sakupljenog i obrađenog otpada i ostvarene ciljeve na svojoj internet stranici.

(11) Način rada, vođenja i korišćenja informacionog sistema propisuje Ministarstvo.”

Član 7

U članu 19 stav 3 poslije riječi “zakona“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: “u pisanom ili elektronskom obliku.“

U stavu 5 poslije riječi: “ima“ dvije tačke zamjenjuju se zarezom i dodaju se riječi: “u pisanom ili elektronskom obliku:“.

Član 8

U članu 21 stav 4 poslije riječi: “staklo,“ dodaju se riječi: “kao i za komunalni biootpad.“

Član 9

U članu 28 stav 2 tačka 7 mijenja se i glasi:

“7) smanjuju stvaranje otpada od hrane u primarnoj proizvodnji, preradi i proizvodnji, maloprodaji i drugoj distribuciji hrane, u restoranima, uslugama hrane, kao i u domaćinstvima, radi postizanja sljedećih ciljeva smanjenja otpada od hrane na nacionalnom nivou najkasnije do 31. decembra 2035. godine:

a) smanjenje stvaranja otpada od hrane u preradi i proizvodnji za najmanje 10% u poređenju sa prosječnim godišnjim stvaranjem otpada od hrane između 2027. i 2029. godine;

b) smanjenje stvaranja otpada od hrane po glavi stanovnika, kombinovano u maloprodaji i ostaloj distribuciji hrane, restoranima i objektima za ugostiteljstvo i domaćinstvima za najmanje 30% u poređenju sa prosječnim godišnjim stvaranjem otpada od hrane između 2027. i 2029. godine.“

Poslije stava 2 dodaju se četiri nova stava koji glase:

“(3) Mjere za smanjenje stvaranja otpada od hrane iz stava 2 ovog člana obuhvataju:

1) razvoj i podršku intervencijama za promjenu ponašanja, radi smanjenja stvaranja otpada od hrane i kampanjama za informisanje javnosti o sprječavanju stvaranja otpada od hrane;

2) identifikovanje i rješavanje neefikasnosti u funkcionisanju lanca snabdijevanja hranom i podršku saradnji između svih aktera, uz obezbjeđivanje pravedne raspodjele troškova i koristi preventivnih mjera, uključujući borbu protiv tržišnih praksi, koje uzrokuju stvaranje otpada od hrane i podršku stavljanju na tržište i upotrebi proizvoda, za koje je odobreno odstupanje od propisanih standarda za proizvode;

3) podsticanje donacije hrane i drugih oblika preraspodjele za ljudsku ishranu, osiguravajući da se upotrebi za ljudsku ishranu daje prednost u odnosu na upotrebu hrane za životinje i preradu u neprehrambene proizvode;

4) podršku obuci i razvoju vještina i olakšavanje pristupa mogućnostima finansiranja, a naročito za mala i srednja preduzeća i subjekte socijalnog preduzetništva;

5) podsticanje i promocija inovacija i tehnoloških rješenja koja doprinose sprječavanju rasipanja hrane, bez uticaja na mogućnost recikliranja ambalaže i druge uslove upravljanja otpadnom ambalažom.

(4) Svi relevantni akteri u lancu snabdijevanja hranom uključuju se srazmjerno svom kapacitetu i ulozi u sprječavanju rasipanja hrane u tom lancu snabdijevanja hranom, sa posebnim osvrtom na izbjegavanje nesrazmjernog uticaja na male i srednje privredne subjekte.

(5) Nakon konsultacija sa pravnim licima i organizacijama za distribuciju hrane, preduzimaju se mjere po potrebi u okviru bilo kog postojećeg nacionalnog sistema doniranja hrane, kako bi se osiguralo da privredni subjekti za koje se utvrdi da imaju značajnu ulogu u sprječavanju i stvaranju rasipanja hrane predlože sporazume o donaciji bankama hrane i drugim

organizacijama za distribuciju hrane, kako bi se olakšalo doniranje neprodane hrane koja je bezbjedna za ljudsku ishranu i po razumnoj cijeni za privredne subjekte.

(6) Ministarstvo obezbjeđuje uslove i brine se o praćenju i evaluaciji sprovođenja mjera za sprečavanje nastanka otpada od hrane, uključujući usklađenost sa ciljevima smanjenja otpada od hrane iz stava 2 tačka 7 ovog člana, mjerenjem nivoa otpada od hrane na osnovu metodologije za mjerenje stvaranja otpada od hrane.“

Dosadašnji stav 3 postaje stav 7.

Član 10

U članu 29 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja priprema plan upravljanja medicinskim otpadom, a organ državne uprave nadležan za poslove veterinarstva priprema plan upravljanja veterinarskim otpadom, uz saglasnost Ministarstva.“

Član 11

U članu 34 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Proizvođač otpada dužan je da, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjene, izvrši reviziju plana upravljanja otpadom u slučaju svake značajne promjene koja utiče na vrstu, količinu ili način upravljanja otpadom, uključujući promjene u tehnološkom procesu, promjenu subjekta koji vrši sakupljanje ili tretman otpada, kao i druge okolnosti od značaja za upravljanje otpadom.“

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 12

U članu 35 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Radi provjere usklađenosti plana iz stava 1 ovog člana sa stvarnim stanjem i ovim zakonom, Agencija može zahtijevati od proizvođača otpada da izvrši reviziju plana i ponovo ga dostavi na odobrenje.“

Dosadašnji st. 6 i 7 postaju st. 7 i 8.

Član 13

U članu 43 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„(4) Sakupljač je dužan da nadležnom organu iz stava 3 tačka 6 ovog člana dostavi informacije o toku komunalnog otpada sakupljenog sa teritorije jedinice lokalne samouprave, najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.“

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da pokrene postupak brisanja iz spiska sakupljača otpada, ako nije izvršeno dostavljanje podataka iz stava 3 tačka 6 ovog člana.“

Dosadašnji stav 6 postaje stav 7.

Član 14

U članu 51 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Kriterijumi za umanjenje tarife treba da podstiču korisnike da obezbijede odvojeno sakupljanje biootpada i, kada je to primjereno, da podstiču njegovo kompostiranje ili kućno kompostiranje.“

Član 15

Član 54 mijenja se i glasi:

„(1) Proizvođači električne i elektronske opreme dužni su da tu opremu, odnosno proizvodne postupke sprovede na način koji omogućava jednostavno rastavljanje i sklapanje

opreme, a naročito ponovnu upotrebu i preradu otpada od električne i elektronske opreme, njenih komponenata i materijala, osim ako drugačija proizvodnja ili proizvodni postupci predstavljaju značajnu prednost za zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi ili opštu bezbjednost opreme.

(2) Zabranjeno je miješanje otpada od električne i elektronske opreme sa drugim vrstama otpada.

(3) Ministarstvo obezbjeđuje da se sakupljanje i transport odvojeno sakupljenog otpadnog električnog i elektronskog otpada (EE otpad) vrši na način koji omogućava optimalne uslove za pripremu za ponovnu upotrebu, reciklažu i izdvajanje opasnih supstanci.

(4) Radi maksimalnog unapređenja pripreme za ponovnu upotrebu, Ministarstvo podstiče da sistemi ili objekti za sakupljanje, prije svakog daljeg prenosa, omogućće, kada je to primjereno, izdvajanje EE otpada namijenjenog za pripremu za ponovnu upotrebu od ostalog odvojeno sakupljenog EE otpada na mjestima sakupljanja, naročito omoguććavanjem pristupa osoblju centara za ponovnu upotrebu.

(5) Privredno društvo ili preduzetnik dužan je da vrši sakupljanje, odnosno prevoz otpada od električne i elektronske opreme na način koji omoguććava sprovođenje postupka pripreme za ponovnu upotrebu i preradu otpadnih komponenti ili cijelih električnih i elektronskih uređaja.

(6) Privredno društvo ili preduzetnik koji ima dozvolu za preradu otpada od električne i elektronske opreme iz domaćinstva dužan je da obezbijedi prioritet ponovne upotrebe električne i elektronske opreme u obliku i za istu namjenu za koju je izvorno proizvedena.

(7) Otpadne tečnosti od električne i elektronske opreme moraju da budu odvojene i obrađene na način iz člana 60 ovog zakona.

(8) Ministarstvo obezbjeđuje da proizvođač ili privredno društvo koje upravlja sistemom preuzimanja, sakupljanja i tretmana otpadne električne i elektronske opreme preduzme neophodne mjere kako bi se obezbijedilo da se iz domaćinstava:

- najkasnije u roku od dvije godine od uspostavljanja Programa iz stava 10 ovog člana sakupi najmanje 45% prosječne godišnje mase električne i elektronske opreme stavljene na tržište tokom prethodne tri godine; i

- najkasnije u roku od četiri godine od uspostavljanja Programa iz stava 10 ovog člana sakupi najmanje 65% prosječne godišnje mase električne i elektronske opreme stavljene na tržište tokom prethodne tri godine.

(9) Ministarstvo obezbjeđuje da proizvođač ili privredno društvo koje upravlja sistemom preuzimanja, sakupljanja i tretmana otpadne električne i elektronske opreme preduzme neophodne mjere, najkasnije u roku od dvije godine od uspostavljanja Programa iz stava 10 ovog člana, kako bi se obezbijedilo:

- najmanje 80% ponovne upotrebe ili reciklaže odvojeno sakupljenog otpadnog uređaja za razmjenu toplote i otpadne velike opreme (spoljašnja dimenzija električne i elektronske opreme veća od 50 cm);

- najmanje 75% ponovne upotrebe ili reciklaže odvojeno sakupljenih otpadnih ekrana, monitora i opreme koja sadrži ekrane površine veće od 100 cm²;

- najmanje 50% ponovne upotrebe ili reciklaže odvojeno sakupljene otpadne male opreme (spoljašnja dimenzija nije veća od 50 cm);

- najmanje 80% reciklaže odvojeno sakupljenih otpadnih sijalica.

(10) Proizvođači električne i elektronske opreme dužni su da uspostave program proširene odgovornosti proizvođača za električnu i elektronsku opremu.

(11) Granične vrijednosti prisustva opasnih materija u pojedinim djelovima električne i elektronske opreme koji poslije upotrebe postaju otpad i koji se proizvode u Crnoj Gori ili se uvoze radi stavljanja u promet, odnosno upotrebu, kategorije opreme za koje se ne određuju granične vrijednosti prisustva opasnih materija, kao i oznake o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje iz ove opreme, unutrašnju kontrolu proizvodnje, obaveze proizvođača, uvoznika, distributera i ovlašćenog zastupnika, identifikaciju privrednih subjekata i izjavu o usklađenosti oznaka CE propisuje Ministarstvo.”

Član 16

U članu 58 stav 7 mijenja se i glasi:

„(7) Proizvođači prenosnih baterija ili organizovani sistemi za otpadne baterije moraju ostvarivati i trajno održavati barem sljedeće ciljeve sakupljanja za otpadne prenosne baterije:

- 25 % stepen sakupljanja dvije godine;
- 45 % stepen sakupljanja četiri godine;
- 63 % stepen sakupljanja šest godina; i

- 73 % stepen sakupljanja osam godina nakon uspostavljanja programa iz stava 9 ovog člana.“

Poslije stava 7 dodaju se dva nova stava koja glase:

„(8) Proizvođači baterija za laka prevozna sredstva ili organizovani sistemi za otpadne baterije moraju ostvarivati i trajno održavati najmanje sljedeće ciljeve sakupljanja baterija za laka prevozna sredstva:

- 51 % stepen sakupljanja četiri godine i
- 61 % stepen sakupljanja šest godina nakon uspostavljanja programa iz stava 9 ovog člana.

(9) Privredno društvo koje upravlja sistemom preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadnih baterija dužno je da uspostavi program proširene odgovornosti proizvođača za baterije.“

Član 17

U članu 62 stav 4 riječi: „tri godine od stupanja na snagu ovog zakona“ brišu se.

U stavu 8 riječi: „do 31. decembra 2030. godine“ brišu se, a poslije riječi: „tržište“, dodaju se riječi: „najkasnije dvije godine nakon uspostavljanja programa iz stava 13 ovog člana i to“.

Stav 12 mijenja se i glasi:

„(12) Sredstva od naknade iz stava 11 ovog člana uplaćuju se na račun Fonda za zaštitu životne sredine i mogu se koristiti za finansiranje i kofinansiranje aktivnosti podizanja svijesti i pružanja informacija javnosti, sprovođenje kampanja o štetnosti upotrebe plastičnih kesa na životnu sredinu, o vrijednosti i korisnosti pravilnog upravljanja otpadom, kao i za realizaciju infrastrukturnih projekata iz oblasti životne.“

Poslije stava 12 dodaje se novi stav koji glasi:

„(13) Proizvođač ambalaže i ovlašćeni zastupnik proizvođača ambalaže dužni su da uspostave program proširene odgovornosti proizvođača za ambalažu.“

Dosadašnji stav 13 postaje stav 14.

Član 18

Poslije člana 62 dodaje se novi član koji glasi:

„Sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže

Član 62a

(1) Proizvođač ambalaže sa sjedištem u Crnoj Gori i ovlašćeni zastupnik proizvođača ambalaže koji nema sjedište u Crnoj Gori, dužni su da se upišu u registar proizvođača ambalaže, koji vodi Agencija i u kojem se vode podaci o:

- vrsti ambalaže, koju proizvođač stavlja na tržište i načinu stavljanja na tržište;
- ispunjavanju svojih obaveza iz čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.

(2) Sadržaj podataka koji se vode u registru proizvođača ambalaže i način vođenja tog registra, detaljniji sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpadne ambalaže i način izračunavanja prosječne mase preuzete otpadne ambalaže propisuje Vlada.“

Član 19

U članu 64 stav 6 mijenja se i glasi:

„(6) Upravljanje otpadnim bocama od plastike vrši se na način da se dvije godine nakon datuma za uspostavljanje programa proširene odgovornosti proizvođača za ambalažu u skladu sa članom 62 stav 14 ovog zakona odvojeno sakupi 25% i četiri godine posle tog datuma odvojeno sakupi 50% masenog udjela boca od plastike, koje su u određenoj godini stavljene na tržište.“

Član 20

Poslije člana 66 dodaje se novi član koji glasi:

„Sistem preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od tekstilnih proizvoda

Član 66a

(1) Proizvođač tekstilnih proizvoda sa sjedištem u Crnoj Gori i ovlašćeni zastupnik proizvođača tekstilnih proizvoda, koji nema sjedište u Crnoj Gori, dužni su da se upišu u registar proizvođača tekstilnih proizvoda, koji vodi Agencija i u kojem se vode podaci o:

- vrsti tekstilnih proizvoda, koje proizvođač stavlja na tržište i načinu stavljanja na tržište;
- ispunjavanju svojih obaveza iz čl. 14, 15 i 16 ovog zakona.

(2) Proizvođači tekstilnih proizvoda i ovlašćeni zastupnici proizvođača tekstilnih proizvoda koji nemaju sjedište u Crnoj Gori, snose troškove organizovanog sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od tekstilnih proizvoda.

(3) U sprovođenje programa proširene odgovornosti proizvođača tekstilnih proizvoda uključeni su najmanje sljedeći relevantni akteri:

- proizvođači, koji stavljaju proizvode na tržište;
- organizovani sistemi za preuzimanje, sakupljanje i obradu otpada od tekstilnih proizvoda koje sprovode obaveze proširene odgovornosti proizvođača, u ime proizvođača koji stavljaju proizvode na tržište;
- privatni ili javni subjekti za upravljanje otpadom;
- jedinice lokalne samouprave;
- subjekti za ponovnu upotrebu i pripremu za ponovnu upotrebu;
- subjekti socijalnog preduzetništva.

(4) Proizvođači tekstilnih proizvoda i ovlašćeni predstavnici proizvođača tekstilnih proizvoda koji nemaju sjedište u Crnoj Gori snose najmanje sljedeće troškove organizovanog sistema sakupljanja i tretmana otpada od tekstilnih proizvoda:

- sakupljanje korišćenih i otpadnih tekstilnih proizvoda;
- sprovođenje analize sastava sakupljenog miješanog komunalnog otpada;
- pružanje informacija, uključujući putem odgovarajućih informativnih kampanja, o održivoj potrošnji, sprečavanju nastanka otpada, ponovnoj upotrebi, pripremi za ponovnu upotrebu, uključujući popravku, reciklaži, drugim postupcima regeneracije i odlaganju tekstilnih proizvoda;
- prikupljanje podataka i izvještavanje nadležnih organa;
- podršku istraživanju i razvoju radi unapređenja dizajna proizvoda, kao i aktivnosti sprečavanja nastanka otpada i upravljanja otpadom u skladu sa hijerarhijom otpada.

(5) Način i postupak osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od tekstilnih proizvoda, vrste tekstilnih proizvoda za koje se uspostavlja program proširene odgovornosti proizvođača, sadržaj podataka koji se vode u registru proizvođača tekstilnih proizvoda i način vođenja tog registra, sadržaj zahtjeva za upis u registar organizovanih sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od tekstilnih proizvoda i rada tog sistema i godišnje količine otpada od tekstilnih proizvoda koje se moraju preuzeti radi ponovne upotrebe, prerade i recikliranja propisuje Vlada.“

Član 21

U članu 78 stav 4 tačka 1 poslije alineje 2 dodaje se nova alineja koja glasi:

„- vraćanje rudarskog otpada u iskopne šupljine nakon eksploatacije mineralne sirovine, u mjeri u kojoj je to tehnički i ekonomski izvodljivo i ekološki prihvatljivo, u skladu sa važećim standardima zaštite životne sredine propisanim primjenjivim zakonodavstvom;“

U stavu 4 tačka 3 mijenja se i glasi:

„3) obezbjeđivanje bezbjednog kratkoročnog i dugoročnog upravljanja rudarskim otpadom, uz naročito razmatranje, već u fazi projektovanja, upravljanja objektima i/ili postrojenjima tokom rada i nakon zatvaranja, kao i izbor projekta kojim se obezbjeđuje da:

- postrojenje za upravljanje otpadom bude odgovarajuće locirano, uz posebno uzimanje u obzir nacionalnih obaveza koje se odnose na zaštićena područja, kao i geoloških, hidroloških, hidrogeoloških, seizmičkih i geotehničkih faktora, projektovano na način da ispunjava neophodne uslove za sprečavanje zagađenja zemljišta, vazduha, podzemnih i površinskih voda u kratkoročnom i dugoročnom periodu, uz posebno uvažavanje propisa kojima se štite navedeni resursi, obezbjeđivanje efikasnog prikupljanja zagađenih voda i procjednih voda kada je to propisano dozvolom, kao i smanjenje erozije izazvane vodom ili vjetrom u mjeri u kojoj je to tehnički moguće i ekonomski opravdano;

- postrojenje za upravljanje otpadom bude odgovarajuće izgrađeno, upravljano i održavano kako bi se obezbijedila njegova fizička stabilnost i spriječilo zagađenje ili kontaminacija zemljišta, vazduha, površinskih i podzemnih voda u kratkoročnom i dugoročnom periodu, kao i kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri smanjilo narušavanje pejzaža;

- vrši redovan monitoring postrojenja za upravljanje otpadom, kao i redovne i vanredne inspekcijske preglede od strane nadležnih inspektora i preduzimaju mjere u slučaju da rezultati ukažu na nestabilnost ili zagađenje voda ili zemljišta;

- budu preduzete odgovarajuće mjere za rehabilitaciju zemljišta i zatvaranje postrojenja za upravljanje otpadom;

- budu preduzete odgovarajuće mjere za period nakon zatvaranja postrojenja za upravljanje otpadom.“

Poslije stava 4 dodaje se šest novih stavova koji glase:

„(5) Zapisi o monitoringu i inspekcijskim pregledima iz stava 4 tačka 3 alineja 3 ovog člana čuvaju se zajedno sa dokumentacijom o dozvoli, radi obezbjeđivanja odgovarajućeg prenosa informacija, a naročito u slučaju promjene operatera.

(6) Operater je dužan da, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 48 sati od saznanja za nastanak događaja, obavijesti nadležni organ o svakom događaju koji može uticati na stabilnost postrojenja za upravljanje otpadom ili o svakom značajnom štetnom uticaju na životnu sredinu utvrđenom kroz postupke kontrole i monitoringa postrojenja za upravljanje otpadom.

(7) Operater je dužan da primijeni interni plan za vanredne situacije, kada je to primjenljivo, i postupi po uputstvima nadležnog organa u vezi sa korektivnim mjerama koje treba preduzeti.

(8) Operater snosi sve troškove koji nastanu sprovođenjem mjera iz stava 7 ovog člana.

(9) U učestalosti koju odredi Agencija, a najmanje jednom godišnje, operater dostavlja Agenciji izvještaj koji sadrži objedinjene podatke i rezultate monitoringa radi dokazivanja usklađenosti sa uslovima iz dozvole i unapređenja saznanja o otpadu i funkcionisanja postrojenja za upravljanje otpadom.

(10) Na osnovu dostavljenog izvještaja iz stava 9 ovog člana, Agencija može zahtijevati potvrdu rezultata monitoringa od strane nezavisnog stručnog lica.“

Dosadašnji st. 5 do 8 postaju st. 11 do 14.

Član 22

U članu 79 poslije stava 6 dodaju dva nova stava koji glase:

„(7) Agencija provjerava uslove iz izdate dozvole kada:

- su nastale promjene u radu postrojenja za upravljanje rudarskim otpadom;

- su rezultati monitoringa ili inspekcijskog nadzora iz člana 78 stav 4 ovog zakona ukazali na promjene u radu ili druge nepravilnosti;

- je došlo do promjene najboljih dostupnih tehnika.

(8) Operater koji je pribavio dozvolu za rad postrojenja za upravljanje rudarskim otpadom dužan je da Agenciji dostavi obavještenje o promjenama uslova rada koje utiču na uslove iz dozvole za upravljanje otpadom, u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.”

Dosadašnji stav 7 postaje stav 9.

Član 23

Poslije člana 79 dodaje se novi član, koji glasi:

„Iskopne šupljine

Član 79a

(1) Operater je dužan da, prilikom vraćanja rudarskog otpada u iskopne šupljine radi rehabilitacije i izgradnje, bez obzira na to da li je otpad nastao površinskom ili podzemnom eksploatacijom, preduzme odgovarajuće mjere radi:

1) obezbjeđivanja stabilnosti rudarskog otpada u skladu sa članom 78 ovog zakona;

2) sprečavanja zagađenja zemljišta, površinskih i podzemnih voda u skladu sa propisom iz člana 79 stav 9 ovog zakona;

3) obezbjeđivanja monitoringa rudarskog otpada i iskopnih šupljina u skladu sa propisom iz člana 79 stav 9 ovog zakona.

(2) Prilikom vraćanja rudarskog otpada u iskopne šupljine, nastale površinskom ili podzemnom eksploatacijom, za koje je predviđeno da budu potopljene nakon zatvaranja, operater je dužan da preduzme neophodne mjere radi sprječavanja ili smanjenja pogoršanja stanja voda i zagađenja zemljišta, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vode.”

Član 24

U članu 97 stav 2 riječi: „i neopasnog otpada“ brišu se.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Izvoz neopasnog otpada može vršiti privredno društvo ili preduzetnik upisan u registar izvoznika neopasnog otpada, u skladu sa ovim zakonom i međunarodnim propisima kojima se uređuje prekogranično kretanje otpada.”

Dosadašnji st. 3, 4 i 5 postaju st. 4, 5 i 6.

Član 25

U članu 100 stav 3 mijenja se i glasi:

„(3) Poslove inspekcijskog nadzora koji se odnose na odlaganje komunalnog i neopasnog građevinskog otpada na javne površine i zemljište i/ili u zemljište, u kontejnere, odnosno posude za sakupljanje otpada, kao i poslove inspekcijskog nadzora nad propisima jedinice lokalne samouprave donijetim na osnovu ovog zakona vrši komunalni inspektor.“

Član 26

Poslije člana 120 odaje se novi član koji glasi:

„Rok za uspostavljanje programa proširene odgovornosti

Član 120a

(1) Program proširene odgovornosti proizvođača za ambalažu uspostaviće se do 31. decembra 2027. godine.

(2) Program proširene odgovornosti proizvođača za električnu i elektronsku opremu uspostaviće se do 31. decembra 2030. godine.

(3) Program proširene odgovornosti proizvođača za baterije uspostaviće se do 31. decembra 2030. godine.

(4) Program proširene odgovornosti proizvođača za tekstil uspostaviće se do 31. decembra 2030. godine.”

Član 27

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.